



Joc – aplicație: "Fă un pas înainte!"



Acest exercițiu îi va ajuta pe participanți să conștientizeze că oamenii nu pleacă întotdeauna de la aceeași linie de start și că egalitate de șanse nu înseamnă tratament nediferențiat, ci ajutor în recuperarea eventualelor decalaje.

Zece – doisprezece participanți vor primi câte un bilet (cartonaș) pe care este descris rolul cu care va trebui să se identifice. Ex: *"Ești un elev/elevă cu deficiențe de vâz severe (nevazator). Ești fiul/fiica primarului localității în care locuiești."*. Ei vor fi invitați să-și citească biletul și să păstreze conținutul confidențial până în ultima etapă a jocului.



Tot grupul de participanți – inclusiv cei care nu au primit un rol, în cazul în care sunt mai mult de 15 persoane – e invitat într-un spațiu suficient de mare (cei care au un rol trebuie să se poată alinia și, apoi, să aibă spațiu pentru a face 15 pași în linie dreaptă).

Când deținătorii de rol sunt aliniați, iar ceilalți participanți sunt pregătiți să asiste de pe margine, sunt citite situațiile și evenimentele descrise în lista de mai jos. *"Actorii"* sunt invitați să estimeze din perspectiva persoanei al cărei rol îl joacă dacă enunțul este adevărat sau nu. Dacă răspunsul este *Da*, atunci va face un pas înainte.

Dacă participanții înțeleg corect instructajul, la sfârșitul lecturii celor 15 situații descrise, cei 10-12 participanți cu rol nu vor mai fi deloc aliniați, ci, dimpotrivă unii vor fi foarte avansați iar alții nici nu vor fi făcut vreun pas.

Acum sunt invitați să își citească cu voce tare rolurile. După consumarea surprizelor, se începe o dezbatere (vezi mai jos *"procesare si evaluare"*) pentru a da consistență conceptului de inegalitate de șanse și pentru a pregăti discuția despre măsurile afirmative necesare pentru a restabili egalitatea de șanse.

Materiale

Cartonașe de rol (vor fi înmânate participanților, câte un rol pentru fiecare):

Cartonașe de rol

Ești un elev/elevă de etnie romă ai cărui părinți sunt analfabeți.

Ești o elevă de etnie romă, în vârstă de 13 ani și locuiești într-o comunitate tradițională.

Ești un elev/elevă din mediul rural, (locuiești într-un sat fără școală) iar pentru a ajunge și a te întoarce de la școală parcurgi zilnic 10 km pe jos.

Ești un elev/elevă imobilizat în scaun rulant.

Ești un elev/elevă cu deficiențe de văz severe (nevazator).

Ești fiul/fiica primarului localității în care locuiești.

Ești fiul/fiica directorului școlii în care înveți.

Ești un tânăr/tânăra care și-a petrecut toată viața într-un centru de plasament (casa de copii fara parinti).

Ești un elev/elevă care locuiește într-un sat fără acces la Internet.

Ești fiul/fiica unor imigranți chinezi care dețin o firmă de import textile.

Părinții tăi lucrează ca funcționari la primărie, iar de ziua ta ți-au făcut cadou un calculator cumpărat în rate.

Fișă *Situații și evenimente* **(câte una pentru fiecare formator / animator)**

Situații și evenimente

- 1. Familia ta nu a avut niciodată probleme financiare majore.**
- 2. Locuiești într-o casă decentă cu acces la internet și televiziune prin cablu.**
- 3. Nu ai fost niciodată discriminat.**
- 4. Ești optimist în ceea ce privește viitorul tău.**
- 5. Părinții tăi îți permit să plătească meditații pentru ca tu să intri la liceul dorit.**
- 6. Știi unde să ceri sfaturi și ajutor când ai nevoie de ele.**
- 7. Ai acces la servicii medicale de calitate.**
- 8. Pleci în vacanță în străinătate cel puțin o dată pe an.**
- 9. Poți să-ți inviți prietenii la masă la tine acasă.**
- 10. Simți că poți să-ți alegi singur profesia.**
- 11. Părinții tăi îți permit să-ți cumpere toate cărțile de care ai nevoie la școală.**
- 12. Nu ți-e frică să fii hărțuit, atacat pe stradă sau de mass-media.**
- 13. Poți să sărbătorești cele mai importante sărbători religioase împreună cu rudele și prietenii apropiați.**
- 14. Poți merge la cinema sau la teatru cel puțin o dată pe săptămână.**
- 15. Competențele tale sunt apreciate și respectate de societatea în care trăiești.**
- 16. Colegii nu-ți adresează niciodată cuvinte jignitoare.**

Instrucțiuni

- 01** Împărțiți fiecărui participant câte un cartonaș de rol. Explicați participanților să păstreze conținutul cartonașului secret.
- 02** Cereți-le să se așeze (preferabil pe podea)
- 03** Ajutați-i să-și intre cât mai bine în rol. Citiți câteva din următoarele întrebări, la care trebuie să răspundă din perspectiva rolului primit:
 - *Cum a fost copilăria ta? În ce fel de casă ai locuit? Ce fel de jucării ai avut? Ce fel de meserii au avut părinții tăi.*
 - *Care este viața ta de zi cu zi în acest moment? Unde socializezi? Ce faci de obicei dimineața, la amiază, seara?*
 - *Ce stil de viață ai? Unde locuiești? Câți bani câștigi pe lună? Ce faci în timpul liber? Ce faci în vacanță?*
 - *Care sunt cele mai mari temeri ale tale?*
- 04** Cereți-le participanților să se așeze pe aceeași linie și spuneți-le că veți citi mai multe propoziții. Pentru fiecare propoziție la care, conform prescripțiilor rolului, pot răspunde cu da, trebuie să facă un pas înainte. În caz contrar, trebuie să rămână pe loc.
- 05** Citiți propozițiile pe rând făcând o pauză între ele pentru a le permite participanților să vadă unde sunt în raport cu ceilalți. Evident, participanții cu roluri mai avantajoase (situație materială bună, apartenență la grup majoritar etc) se vor afla înaintea celor cu roluri mai puțin avantajoase.

Procesare și evaluare:

Începeți prin a-i întreba pe participanți ce s-a întâmplat, ce cred despre această activitate ce au aflat nou etc.

1. *Cum v-ați simțit în momentul în care ați făcut un pas înainte sau ați rămas pe loc?*
 2. *Pentru cei care au făcut pași înainte foarte des, când ați observat că unii nu se mișcau la fel de repede ca voi?*
 3. *A simțit cineva că există momente în care erau ignorate drepturi fundamentale ale omului?*
 4. *Poate cineva să ghicească ce rol au avut ceilalți. Invitați participanții să-și dezvăluie rolurile în această parte a discuției.*
 5. *Cât de ușor sau greu a fost să-și joace rolurile?*
 6. *Există vreo similitudine cu societatea în acest joc?*
 7. *Ce s-ar putea face pentru a se aborda situația inechităților sociale?*
-